

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันการลงทุนในธุรกิจต่าง ๆ ในประเทศไทยมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก ทั้งการลงทุนที่เป็นการลงทุนทางตรงและการลงทุนที่เป็นการลงทุนทางอ้อมโดยลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ดังจะเห็นได้จากการขยายตัวของตลาดหลักทรัพย์ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา มีอัตราการเติบโตของปริมาณการซื้อขายเฉลี่ยสูงถึง 88.78% ต่อปี โดยในปี 2543 ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีมูลค่าการซื้อขายรวม 923,700 ล้านบาท คิดเป็นมูลค่าการซื้อขายเฉลี่ย 3,730.66 ล้านบาทต่อวัน ต่อมาในปี 2547 มีมูลค่าซื้อขายรวม 5,024,000 ล้านบาท คิดเป็นมูลค่าการซื้อขายเฉลี่ย 20,508 ล้านบาทต่อวัน และจำนวนของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพิ่มขึ้นจาก 381 บริษัท ในปี 2543 เป็น 439 บริษัท ในปี 2547 (ที่มา : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย)

การตัดสินใจลงทุนในกิจการต่าง ๆ นั้น เครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่งก็คือ ข้อมูลทางการเงินของกิจการที่ตัดสินใจจะไปลงทุน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของกิจการ ซึ่งนอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อนักลงทุนแล้ว ข้อมูลทางการเงินต่าง ๆ เหล่านี้ยังเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) อื่น ๆ ของกิจการอีกด้วย เช่น ลูกจ้าง ผู้ให้กู้ ผู้ขายสินค้า ลูกค้า รัฐบาลและหน่วยงานราชการ และสาธารณชน เป็นต้น¹

ปัจจุบันการดำเนินธุรกิจในประเทศไทยมีความซับซ้อนมากขึ้น ทั้งนี้เป็นเพราะการแข่งขันทางธุรกิจมีความรุนแรงมากขึ้น การเปิดเผยข้อมูลของกิจการเฉพาะข้อมูลทางการเงินนั้น อาจจะไม่เพียงพอต่อการตัดสินใจของผู้ใช้การเงินอีกต่อไป ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันกับกิจการที่น่าเสนอขอการเงินเป็นข้อมูลหนึ่งที่มีความสำคัญเช่นกัน เพราะถ้ากิจการไม่เปิดเผยข้อมูลเหล่านี้ อาจทำให้ผู้ใช้การเงินตัดสินใจผิดได้ ซึ่งการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันนี้จะถูกกำหนดวิธีปฏิบัติโดยมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 47 เรื่องการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน กำหนดให้กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน รวมทั้งเปิดเผยประเภทและองค์

¹ สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย. แม่บทการบัญชี. กรุงเทพฯ , บริษัท พี.เอ.ลิฟวิ้ง จำกัด, 2544 : หน้า 22

ประกอบของรายการบัญชีที่เกิดกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันหากการเปิดเผยข้อมูลนั้นจำเป็นต่อความเข้าใจในงบการเงินที่นำเสนอ แต่มาตรฐานฉบับนี้ไม่ได้กำหนดให้กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันหากการเปิดเผยข้อมูลระหว่างกันไม่เกิดขึ้น²

บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มสื่อสาร เป็นกลุ่มที่ได้รับ ความสนใจจากนักลงทุนมากพอสมควร ดังจะเห็นได้จากมูลค่าตลาดของหลักทรัพย์กลุ่มนี้มีมูลค่า ถึง 508,900 ล้านบาท ในปี 2548 คิดเป็น 12.1% และเป็นลำดับที่ 3 ของมูลค่าตลาดรวม(ข้อมูลถึงวันที่ 29 กรกฎาคม 2548) (ที่มา : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย) ทั้งนี้เนื่องจากธุรกิจสื่อสารเป็น ธุรกิจที่มีการขยายตัวเป็นอย่างมากในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ซึ่งสาเหตุหนึ่งมาจากนโยบายเทคโนโลยี สารสนเทศของรัฐบาลที่สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีทางการสื่อสารมากขึ้นไม่ว่าจะเป็นนโยบาย การส่งเสริมให้หน่วยงานรัฐบาลนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริการประชาชน นโยบายการปรับปรุงโครงสร้างของทางด่วนข้อมูล นโยบายอินเทอร์เน็ตโรงเรียน นโยบายอินเทอร์เน็ตตำบล นโยบายการเปิดเสรีการให้บริการ ISP แก่บริษัทเอกชนที่มีความพร้อม เป็นต้น³ นอกจากนี้ การฟื้นตัวของสภาพเศรษฐกิจหลังจากปีพ.ศ. 2540 ก็เป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ธุรกิจสื่อสารมีการขยายตัวมากขึ้นเช่นกัน เนื่องจากผู้บริโภคมีการใช้การสื่อสารเพิ่มมากขึ้น เช่น โทรศัพท์เคลื่อนที่ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 47 ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์กลุ่มสื่อสารเพื่อ ทราบถึงการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันของบริษัทจดทะเบียนในตลาด หลักทรัพย์กลุ่มสื่อสารว่าเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 47 หรือไม่อย่างไร รวมถึงเพื่อทราบ ประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้อง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

² สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย. มาตรฐานการบัญชีของไทย ฉบับรวมเล่ม พ.ศ. 2544 เล่ม 1 .กรุงเทพฯ , บริษัท พี.เอ.ลีฟวิ่ง จำกัด, 2544 : หน้า 22

³ ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ. นโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศ ของรัฐบาลทักษิณ 1. Telecom Journal ฉบับวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2544 : หน้า 14-17

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 47 ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มสื่อสาร

1.3 ขอบเขตและวิธีการศึกษา

ขอบเขตการศึกษา

ศึกษาการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 47 ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยเสนอการสรุปการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทต่าง ๆ ดังกล่าวในแต่ละประเด็น

วิธีการศึกษา

ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

ทำการศึกษาค้นคว้าจากรายงานประจำปี 2546 ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มสื่อสารทั้งหมด จำนวน 15 บริษัท และรายงานประจำปี 2547 ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์กลุ่มสื่อสารแห่งประเทศไทยทั้งหมด จำนวน 17 บริษัท มาตรฐานการบัญชีไทย การตีความมาตรฐานการบัญชี หนังสือ เอกสาร งานวิจัย และบทความที่เกี่ยวข้อง

ขอบเขตประชากร

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มสื่อสาร โดยมีประชากรในปี พ.ศ. 2546 จำนวน 15 บริษัท และพ.ศ.2547 จำนวน 17 บริษัท⁴ ได้แก่

1. บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน)
2. บริษัท แอ็ดวานซ์อินฟอร์เมชันเทคโนโลยี จำกัด (มหาชน)
3. บริษัท อินเทอร์เน็ตเนชั่นเนลเอนจิเนียริง จำกัด (มหาชน)
4. บริษัท อินเทอร์เน็ตประเทศไทย จำกัด (มหาชน)
5. บริษัท จัสมิน อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล จำกัด (มหาชน)
6. บริษัท เอ็ม เอฟ อี ซี จำกัด (มหาชน)

⁴ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. สรุปข้อเสนอบริษัทจดทะเบียน 2547. เล่มที่ 3. (กรุงเทพ : บริษัท นิวส์ อินเทอร์เน็ตพับลิชชิ่ง จำกัด, 2547), หน้า 17.

7. บริษัท เอ็ม ลีจี้ เอเชีย คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
8. บริษัท สามารถคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
9. บริษัท สามารถ เทลคอม จำกัด (มหาชน)
10. บริษัท ชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน)
11. บริษัท ชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
12. บริษัท สามารถ ไอ-โมบาย จำกัด (มหาชน)
13. บริษัท เทลคอมเอเชีย คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) หรือที่ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็น บริษัท ทู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
14. บริษัท ทีทีเอนด์ที จำกัด (มหาชน)
15. บริษัท ยูไนเต็ดคอมมูนิเคชั่น อินดัสตรี จำกัด (มหาชน)
16. บริษัท บลิส-เทล จำกัด (มหาชน) (เพิ่มเติมเข้ามาในปี 2547)
17. บริษัท ซีเอส ล็อกซอิน โฟ จำกัด (มหาชน) (เพิ่มเติมเข้ามาในปี 2547)

การเก็บข้อมูล

การศึกษานี้ใช้การรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปีและงบการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มสื่อสาร และงบการเงินประจำปี พ.ศ. 2546 และพ.ศ.2547 ที่ผ่านการตรวจสอบและรับรองจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการอธิบายลักษณะต่างๆ ไป ของข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้ ใช้ความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย

1.4 นิยามศัพท์

บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มสื่อสาร หมายถึง บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มสื่อสาร ในปี 2546 จำนวน 15 บริษัท และในปี 2547 จำนวน 17 บริษัท

มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 47 หมายถึง มาตรฐานการบัญชีของไทยฉบับที่ 47 เรื่องการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

บุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน⁵ หมายถึง บุคคลหรือกิจการที่สามารถควบคุมบุคคลหรือกิจการอื่น หรือสามารถใช้อิทธิพลอย่างเป็นสาระสำคัญในการตัดสินใจด้านการเงินหรือการดำเนินงานของบุคคลหรือกิจการอื่น

1.5 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบถึงการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มสื่อสาร
2. เพื่อเป็นข้อมูลให้นักลงทุนสามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจลงทุนในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มสื่อสาร

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

---

⁵ สภาคณบดีบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย. มาตรฐานการบัญชีของไทย ฉบับรวบรวมเล่ม พ.ศ. 2544 เล่ม 1 .กรุงเทพฯ , บริษัท พี.เอ.ดีฟวิง จำกัด, 2544 : หน้า 848